

Kotoutumisen tuen ja kansainvälisen toiminnan yhteispeli –esiselvityshanke

Yhteistyöverkoston työpaja 27.9.2023

Yhteenveto työpajatyöskentelyn tuloksista

Alkusanat

Tämä on Valmennustalo Wimaan toteuttama yhteenveto 27.9.2023 pidetyn työpajatyöskentelyn tuotoksista. Yhteenvetoon on koostettu keskeiset esiinnousseet kehittämistarpeet sekä hyväksi koetut käytännöt.

Yhteenvedossa hahmotetaan yhtenäistä näkemystä siitä, millainen yhteistyöverkoston toimintamalli sopisi Rovaniemelle vieraskielisten kotiutumisen, työllisyyden ja asettumisen parantamiseksi.

Taustaa

Työpajan tavoitteena oli hahmottaa ja konkretisoida vastuun ja roolien jakoa kesellä keskeisiä maahanmuuttoon vaikuttavia uudistuksia ja muuttuvaa palvelukenttää. Työpajalla haluttiin myös nostaa esiin ratkaisukeskeisesti konkreettisia tarpeisiin perustuvia ehdotuksia Rovaniemen palveluiden kehittämiseksi vieraskielisille.

Työpajassa oli noin 30 osallistujaa kymmenestä eri organisaatiosta.

Työpajatyöskentelyn kautta haluttiin lähteä rakentamaan yhtenäistä tulevaisuuden kuvaa siitä, millaisena onnistunut palvelukokonaisuus nähdään ja miten se pystyttäisiin muuttamaan konkreettiseksi tekemiseksi. Miten eri yhteistyötahot hahmottavat oman roolinsa kokonaisuudessa ja miten eri toimijoiden vastuut voisivat jakautua mahdollisimman suurella vaikuttavuudella? Mitä jo tällä hetkellä on tarjolla ja mitä puuttuu?

Esiselvityshankkeessa on tehty kartoitusta Rovaniemen yhteistyöverkostoissa siitä, mitä haasteita tällä hetkellä koetaan palveluissa tai mitä kehittämisideoita verkostoista nousee. Työpajatyöskentelyssä lähdettiin liikkeelle jo esiin nostetuista havainnoista ja lähdettiin niitä jatkojalostamaan.

Mitä hyväksi koettuja käytänteitä ja palveluita meillä on Rovaniemellä vieraskielisten kotiutumisen ja työllisyyden tueksi tällä hetkellä?

Arjen ohjaus

- SUR, Rinnallakulkijuus; MoniNet
- Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta, MoniNet
- ”Arjen apu” –ryhmä; SPR vapaaehtoistyö
- Kotouttamistarjotin; SPR
- Matalan kynnyksen kysymisen paikat; MoniNet
- Culture Bump; Lapin AMK
- Kummi- ja kotokaveri, ystävätoiminta; oppilaitokset, SPR, MoniNet
- Kaikukortti, kulttuuri- ja liikuntapaikat sekä tapahtumat; Rovaniemen kaupunki
- Osallisuuskoordinaattori; Rovaniemen kaupunki
- Harrastusraha; Rovaniemen seurakunta
- MAKO-verkosto, maahanmuutto- ja kotouttamistoimijoiden verkostot

Kouluttautumisen ja osaamisen tukeminen

- Fuksimessut, arjen toimintaa ja toimijoita tutuksi; korkeakoulut
- Kielikahvilat; kirjasto, Lapin AMK
- Café Lingua; eri kielten harjoittelu ja verkostoituminen muiden paikkakuntalaisten kanssa; Lapin yliopisto
- Kielikurssit; kansalaisopisto
- Teach and Learn, kielipariopintajakso; Lapin yliopisto
- Digi-hanke, digitaitojen kehittäminen, toiminta jatkunee perustoimintona; MoniNet

Työllisyyden ja yrittäjyyden tuki

- Job For You –hanke, korkeasti koulutetuille kv-osaajille ja heidän puolisoilleen v. 2026 asti; Lapin yliopisto
 - Uraohjausta
 - Työelämän kehittämistä
- Rekrytapahtumat; Rovaniemen kaupungin työllisyyspalvelut ja TE-palvelut
- Työhön valmennukset; TE-palvelut
- Rekrykoulutukset; TE-palvelut
- Work in Lapland –portaali; TE-palvelut, työmarkkinatori
- Work in Lapland –rekrytointitilaisuus vuosittainen; TE-palvelut, EURES
- Talent Boost –toimenpideohjelma; ELY-keskus
 - Ratkaisuja työvoimapulaan, pilottiyritykset
 - Sote-, matkailu-, teollisuusalat
- Lähtömaakoulutukset, EU- ja ETA-maat, osaamiskartoitukset
- Työelämä Suomessa; TE-palvelut
- Yrittäjyyskoulutukset, korttikoulutukset, täsmäkoulutukset; TE-palvelut
- Yrityskoordinaattorin palvelut; Business Rovaniemi
- Yritysneuvonta; TE-palvelut, Eures, Business Finland

Työllisyyden ja yrittäjyyden tuki

- Työpaikkavierailut ja työpaikkaohjaus; Startup Refugees (päättymässä)
- Tarvittaessa oikean tiedon välittäminen työelämästä, pelisäännöistä, ”Huhut pois”; MoniNet
- Valtakunnallinen IMAGO-hanke, maksuttomia valmennuksia yrityksille työelämän moninaisuuden lisäämiseksi
- Palveluohjaus ukrainalaisille (voisi laajentua muillekin maahanmuuttajille); ELY-keskus, Arffman toteuttajana
- Anonyymi rekrytointi; Rovaniemen kaupunki
- Vahvana työhön – työhön valmennus (yksilövalmennus); ELY-keskus, Arffman toteuttajana
- Kielituetut rekrytoinnit
- Matchmaking –tilaisuus kv-opiskelijoille ja työnantajille; Lapin yliopisto, Lapin AMK
- Työnantajatarinat TE-live, onnistumiset monimuotoisesta työelämästä; TE-palvelut

**Entä mitä tärkeiksi koettuja
palveluita tai toimintoja meiltä
puuttuu vieraskielisten kotiutumisen
ja työllisyyden tueksi?**

Arjen ohjaus

- Yhteiset kampanjat:
 - Asenteisiin vaikuttaminen
 - Rovaniemi –viikkoon mukaan
- Rinnallakulkija joka vaiheessa
- International House Rovaniemi
 - Hankkeiden juurruttaminen
- Eläkeläiset innostettava vapaaehtoistyöhön mukaan – upea voimavara!
- Kuntalaisen opas
- Vapaaehtoiset mukaan tukemaan Rovaniemelle jäämistä
- Yhteiskummi –toiminta
 - Vapaaehtoistyön ja korkeakoulujen välisen konseptin kehittäminen
- Palveluiden koordinointi (nyt tehdään päällekkäistä työtä)
- Kohtaaminen ja kohdatuksi tuleminen, muutoinkin kuin viranomaisasioinnin yhteydessä

Arjen ohjaus

- Asiakasta osallistava kotoutumisen suunnittelu
 - Alkukartoitus, tutustuminen, info ja ohjaus jatkolulle; realistinen kotopolku
- Järjestökummit
- Kuntakummit tulomuuttajille yhteistyössä kaupunki ja järjestöt
- Järjestökoordinaattori
- Monikulttuurisuuskoordinaattori
- Tiedottaminen
- Nettisivut, jossa kohdennetusti kerättyä tietoa laajasti muuttoa harkitseville ja muuttaneille, infoa tapahtumista, alekuponkeja jne. houkutinta
- Welcome to Rovaniemi –tapahtumat esim. 2 kertaa vuodessa yhdessä kaupunki ja järjestöt
- Kaupunkikierroksia eri kielillä
- Harrastustoiminta; myös taloudellinen tuki
- Asettautumissuunnitelma

Arjen ohjaus

- Palkitseminen
 - Paras rasisminvastainen ilmapiiri
 - Ennakkoluuloton edistäjä
 - Eniten johtoon palkannut
- ”Arjen avaimet”; sos.turvatus, pankkitunnukset yms. palvelut
- Foreigners in Rovaniemi Facebook-ryhmä
- Gerontologinen sosiaalityö, muistisairaudet
- Valmennusta ikääntymiseen
- Yli 65-vuotiaat vähävaraiset

Kouluttautumisen ja osaamisen tukeminen

- Työn ja kielen opiskelun yhdistäminen, esim. iltaopiskeluna
- Englannin kielen opetusta työnhakijalle ja muille toimijoille
- Tekoälyn hyödyntäminen yhteisen kielen löytämiseksi ja ohjeistuksissa
- Kv-taustaisten osaamisen hyödyntämistä yrityksen kehittämisessä, tähän yhteistyöhön Lapin yliopisto ja Lapin AMK
- Traummat voivat olla oppimisen este; mukaan sosiaalipäivystys, Ensi- ja turvakoti, järjestöt jne.
- Tutkinnon tunnustaminen; YKI-testit; asiakkaille palvelu kallis, joka voi olla este työllistymiselle
- Korttikoulutusten saatavuus, tieto koulutuksista hajallaan
- Joustavat opintopolut ja ohjaus
- Non-formaali suomen kielen puhumiseen oppiminen
- Ammattisanasto suomalaisessa työpaikassa, mitä ilmaista materiaalia olemassa?
- Kielikoulutuksiin erilaisia toteuttamisvaihtoehtoja, huomioidaan työssä olevat ja ei-työssä olevat
- Yhteen paikkaan tieto kaikista kielikoulutuksista, esim. kaupungin sivuille

Työllisyyden ja yrittäjyyden tuki

- Tukea työnantajille kv-harjoittelijan ottamiseen
- Työn muotoilua, työtehtävien muokkausta ja tähän yrityksille ja kunnille tukea
- Erillinen kielituki ja kulttuurituki työnantajille
- Palkkatuella työllistämiseen tietoa ja tukea työnantajille
- KV-yrityskoordinaattori, joka erikoistunut alueeseen
 - Tuki työnantajille ja työyhteisöille
 - Tuki työntekijöille
 - Työtekijöiden ja työnantajien kohtaaminen
- Palkkaa pomoksi maahanmuuttanut, joka saa osaamisensa käyttöön ja nykäisee ne muut mukaansa
- Mukaan yrittäjäjärjestöt, kauppakamari, elinkeinotoimijat
- Työharjoittelupaikat kv-opiskelijoille
- EU:n ulkopuolelta nopeasti työhön omaan ammattiin
- Työ- ja toimintakyvyn arviointi ja palvelut

Työllisyyden ja yrittäjyyden tuki

- Kevyempi työhönvalmennus kaikille ulkomaalaistaustaisille, tulkkausmahdollisuus
- Työnantajat eivät voi/halua maksaa kielikoulutuksia tai kielituettua ohjausta työhön; palvelun rahoitus
- Miten kotona olevat äidit töihin (jo Rovaniemellä asuvat)?
- Täällä jo olevien maahanmuuttajien saaminen työmarkkinoille, hyvänä esimerkkinä ukrainalaisten palveluohjaus, laajennettavissa muillekin
- Ohjaaminen eri yrittäjäverkostoihin, esim. Lapin Yrittäjät, Rovaniemen Naisyrittäjät
- Ympärivuotinen työllistäminen, työnantajien yhteiset poolit
- Harjoitteluita, työkokeiluja lisää
- Palkkatyöllistämisen lisääminen
- Haastekampanja työnantajille: ”Meillekin kv-harjoittelija”; Lapin yrittäjät, Kauppakamari
- Onnistumisen tarinat työnantajille

Keskeisimmät nostot työpajatyöskentelystä

INTERNATIONAL HOUSE – INTERNATIONAL ROVANIEMI

- Rovaniemellä asuville ja tänne muuttoa suunnitteleville tarvitaan yhden luukun periaatteella toimivaa palvelukokonaisuutta
- MoniNet monikulttuurikeskuksen yli 20 vuoden työ ja vakiintunut toiminta on hienosti hyödynnettävissä
- Hyviä valtakunnallisia malleja hyödynnettävissä
- Verkostossa eri toimijoiden synergiaetuja voidaan vielä vahvemmin hyödyntää
- International House –konseptilla voitaisiin saada entistä jäsentyneempi toimintamalli, joka kerää sateenvarjonsa alle eri toimijat samalle kohderyhmälle tuottamaan palveluitaan sovitulla rooleilla ja vastuilla.
- Vetovastuu Rovaniemen kaupungille

KOHTAAMISET

- Eri statuksilla olevien vieraskielisten kohtaamiset
- Kohtaamiseen tarkoitetut tilat ja tapahtumat yhdistävät myös vieraskielisiä ja suomenkielisiä ihmisiä luonteella tavalla. Ei rakenneta pelkästään vieraskielisille omaa toimintaa, vaan mietitään, miten toimintaan voitaisiin saada sekä vieraskielisiä että suomenkielisiä osallistujia.
- Järjestötoimintaan saadaan asianmukaisia toimitiloja yhteiseen käyttöön

**LÄHESTYMISTAVOISSA KOROSTUU
VAHVASTI VIRANOMAISNÄKÖKULMA**

- Järjestöjen rooli voisi olla vahvempi, jolloin voitaisiin saada lisää käytännönläheistä suoraa tekemistä ja asioiden nopeakin toteuttamista.
- Voitaisiin jatkaa yhteistä työstä ja sopimisia siitä, mitä konkreettisia tehtäviä ja vastuita voitaisiin antaa järjestöille.
- Kohderyhmän edustajat mukaan kehittämiseen ja työpajatyöskentelyihin

**YHTEISTYÖ,
VERKOSTOISSA TYÖSKENTELY**

- Koronan myötä yhteiset verkostotapaamiset hiipuivat
- Nyt tarvittaisiin uutta verkostoitumista ja tutustumista uusiin toimijoihin viranomaisten ja järjestöjen kesken

TYÖNANTAJIEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ

- Työnantajien ja maahanmuuttajien kohtaamisia lisää
- Vaikuttamista työnantajien suuntaan ennakkoluulojen hälventämiseksi
- Hyvien kokemusten jakamista
- Tietoa ja tukea lisää maahanmuuttajien työllistämisen mahdollisuuksista, rekryissä, palkkatuesta yms. käytännön asioissa
- Työnantajille osaamista ja tukea lisää englannin kielen puhumiseen, työpaikkailmoituksiin , ohjeistuksiin jne.
- Listausta niistä työpaikoista, joissa ei tarvitse osata suomea

LIITTEET

Valmennustalo Wimmaa Oy
Tanja Peltovuoma

p. 040 571 9547
tanja.peltovuoma@wimmaa.fi

www.wimmaa.fi

Valmennustalo
Wimmaa